

ลำบาก เพราะวิบาก

ยัง ปะมาถัง กะตัง กัมมัง นะ ตัง ตัตตราวิธัสสะติ
กรรมที่ทำแล้วพอประมาณ กรรมนั้นจักไม่เหลือในจิตนั้น

รำลึกถึงพุทธภาษิตนี้คราใด ก็อดใจไม่ได้ที่จะนึกถึงภิกษุรูปนั้น นวกภิกษุผู้เพิ่งเข้าสู่ร่มกาสาวพัตร์นี้หมาด ๆ ก้าวย่างเข้าเดือนถึงเท่านั้นเอง ภิกษุหนุ่มผู้มีแต่ความขยันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ขยันในการปรารภความเพียร แม้ดูรูปกายภายนอกเขาจะเป็นคนคิดตกบ่าชนิดน้อย แต่คงเป็นเพราะต้องการสร้างปัจจัยกลบเกลื่อนอะไรบางอย่างที่อยู่

ในจิต
เดินไปสอบถามอารมณ์ครั้งคราใด เห็นความตั้งใจเขาสูง แม้ราตรีคิดตื่นเพื่อนผู้ประพฤติพรหมจรรย์รูปอื่นจำวัดกันหมดแล้ว แต่แสงไฟจากเปลวเทียนที่กุฏิเฉพาะกิจ กระต๊อบเพิงหมาแหงนหลังนั้นก็ยังส่องสว่างอยู่ เดี่ยวดับเดี๋ยวติด แท้จริงแล้วเป็นเพราะมีสิ่งเคลื่อนไหวผ่านเทียนไขไปมา... ไซ้ พระรูปนั้นเดินจงกรมผ่านไฟเทียนไปมาอยู่แล้วๆเล่าๆ แม้เท้าจะเดินจ้ำอ้าวก็วางไป แต่ในใจคิดอะไรมีอาจู้

ท่ามกลางแสงไฟสลัว ๆ เสียงใบไม้และร่องเท้าตะที่ดังโกล้เข้ามาแล้วหยุดอยู่ตรงข้างกระต๊อบ.. ด้วยสัญชาตญาณเขานั่งลงประณมมือ คงรู้ว่าแขกผู้มาเยือนในยามวิกาลนั้นคือผู้ใดและมีจุดประสงค์สิ่งใด

เสียงจากภิกษุเถระร่างท้วมผู้มาเยือนกล่าวชี้หน้าเชิงเตือนด้วยน้ำเสียงที่ประกอบด้วยเมตตาธรรมว่า “ให้เพียรระลึกดูกายให้มาก อย่าเข้าไปในความคิด, ให้เอาสติเฝ้าดูจิต ระวังความคิดอย่าให้เข้าไปในใจ... ถึงเวลานอนควรนอน ถึงเวลาตื่นควรตื่น... ถึงเวลาทำอะไรทำได้อันนั้น...ถึงเวลาทำทำได้ ถึงเวลาหยุดหยุดได้... นั่นแหละคือการเข้าถึงธรรมที่แท้จริง ”

ภิกษุผู้นั่งคุกเข่าประณมมือน้ำตาไหลพรากอาบแก้ม สะอื้นพร้อมรำพันออกมาเบา ๆ ว่า “หลวงตาครับ กระผมจะมีโอกาสได้รู้ธรรมเห็นธรรมอย่างกับพระรูปอื่นเขาบ้างไหมหนอ ผมเองชกท้อใจแล้วนะครับ ความคิดของผมทำไมมันไม่ลดลงสักที ทั้ง ๆ ที่ความเพียรก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าใคร”

หลวงตา : คนเพียรทางกายนั้นหาได้ แต่เพียรแบบใส่ใจนั้นหายาก หากเพียรอย่างถูกต้องคือกายกับใจมันไปด้วยกัน แล้วทำไมเธอจะไม่รู้

ภิกษุ : คงเพราะวิบากกรรมของกรรมนั้นมันมากเหลือเกิน ที่ทุกข์ที่ลำบากอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะวิบากกรรมเก่าของมณีนั่นแหละ มันเป็นอุปสรรคการปฏิบัติ เวลาจะได้อารมณ์สิ่ง ๆ นั้นมันก็จะโผล่ขึ้นมาทันที.. กลางวันผมระวังคน กลางคืนผมระวังความคิด ชีวิตผมทำไมต้องหลงสร้างวิบากกรรมเอาไว้ให้กับตัวเองขนาดนี้

หลวงตา : เธออย่าคิดมากเกินไป ดูอย่างท่านองคฺลีมาลสิ ฆ่าคนเป็นพันก็ยังละทิ้งการยึดติดในความคิดอันนั้นได้

ภิกษุ : นั่งถอนหายใจอึดใจใหญ่ก่อนจะกล่าวออกมาด้วยน้ำเสียงร้องไห้ระคนด้วยความอัดอั้นตันใจในภายใน แต่ก็ยังมีความสำรวมอยู่ในที่ เขาเงยหน้ามองพระเถระผู้ยืนสนทนาว่า “ผมเองก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองคฺลีมาลสเท่าไรหรือครับหลวงตา ชีวิตผมผ่านสิ่งเลวร้ายมาทุกอย่าง บันทึกรักใจเปิดดูหน้าไหน หัวใจห้องใดล้วนมีแต่เรื่องเลวร้ายแปดเปื้อนย้อมทาอยู่แทบทั้งสิ้น ที่ชาวโลกเขาเห็นว่าเลวทรามชีวิตผมผ่านมาแทบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็ฯนข่มขืน เป็นชู้กับเมียผู้อื่น ค้ายาบ้า ค้าของเถื่อนของหนีภาษี คุมบ่อนการพนัน คุมกันผู้มีอิทธิพล มือปืนรับจ้างฆ่า ทรมานทักหลังเจ้านาย ขโมยปล้นสิ่งของทางราชการ กรรมประจำอยู่ขุมมือปืนของผู้พันต. พวกเดียวกันมันจะรู้จักผมดี”

ช่วงหลัง ๆ ก่อนที่จะมาบวชนี้ กรรมทำงานอยู่ทางภาคเหนือแถวลำพูน เพราะนักเลงก็คือนักเลง เลือก็คือเสือ มันมีเรื่องที่ต้องทำให้ผมขัดแย้งกับทางเจ้านาย ทรยศหักหลังเจ้านายขายของได้แล้วยึดเอาเป็นของตัวเองตัว ทั้งแอบเป็นชู้กับเมียเจ้านาย ทำลูกสาวเขาท้องด้วย ผมรู้ชะตาตัวเองดีว่าความตายเท่านั้นที่เขาต้องการเป็นค่าชดเชยแห่งการกระทำ

กรรมเองได้ถูกตามล่าจากคนหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็ฯนตำรวจเพราะมีคดีติดตัว หลากหลายข้อหาทำร้ายร่างกาย พยายามฆ่า มือปืนด้วยกัน ผู้ที่ถูกหักหลังจากการค้ายาบ้า และกลุ่มในวงการทะเลาะวิวาทผู้ต้องการล้างแค้นเอาคืน ตอนนีักรรมก็ยังมีความหมายศาลตามตัวอยู่

การบวชของกรรมจนป่านนี้ยังไม่ได้อะไรคั้งเช่นคนอื่นเขาเลย ข้างนอกดูเหมือนเป็นคนร่าเริง แต่ภายในใจนี้สิร้อนรนยังกะอยู่ในนรก หวาดระแวงโดยตลอด

หลวงตาครับ ชีวิตนี้กระผมไม่เคยเล่าให้ใครฟัง แม้แต่แม่พ่อผู้บังเกิดเกล้าก็ไม่เคยได้รับรู้ข้อเท็จจริง เขารู้แต่ว่าลูกชายออกไปหางานทำแล้วส่งเงินมาบ้านเท่านั้นที่จิตใจแล้ว...กระผมหนีจากบ้านตั้งแต่จบมัธยม เมื่อก่อนทำงานเป็นพนักงานแปลในโรงพยาบาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง บ่อยครั้งที่นิสัยก้าวร้าวของผมถูกกระชอนจากพวกหมอและพยาบาล เขาหาว่าผมไม่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ทอดทิ้งธุระ คิดว่ากล่าวเสีย ๆ หาย ๆ คงหลงอำนาจหลงตัวเองกระมัง แต่พอเราจะชี้แจงเขาก็โวยวายว่าไม่รู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ ไร้มารยาท ขาดคุณสมบัติผู้ดี จิตมันผูกใจเจ็บ “ ทำคนไม่ได้ก็ต้องทำลายสิ่งของ ” จิตโกรธผูกอาฆาตนี้เองทำให้ต้องแสวงหาทางออกโดยกรีดตัวรถยนต์เขาบ้าง กรีดขยกรดเขาบ้าง แต่ก็ไม่มีใครเขาจับได้ไล่ทัน มีบ้างที่ถูกผอ.เรียกเข้าพบและตักเตือนเพราะสงสัยในพฤติกรรม...มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เกือบถูกอุ้มฆ่าบนรถตู้โดยสารสามคน ซึ่งมีอาวุธปืน มีด ครบมือ แต่ผอ.เชิญผมพบพระเปิดคิดตัวไปด้วย พวกมันยังไม่ยอมตายหมู่บนรถ กระผมเลยถูกปล่อยตัวลงข้างทาง ทราบทีหลังว่าเป็นเพราะเมียเขาซึ่งเป็นคนคร่ำในโรงพยาบาลแอบมาเล่นชู้กับผมนั่นเอง คน ๆ นี้จะชอบชื่อของขวัญ สิ่งของฝากให้ผมเสมอ ๆ

ผมตัดสินใจหนีความเสียดออกจากงานที่โรงพยาบาล แต่ก็ยังหนีไม่พ้นที่ต้องหันมาเอาดีทางนักเลงเช่นเดิม ทำงานคุ้มกันผู้มีอิทธิพล ขายยาบ้า ฯลฯ สุดท้ายยังคงอยู่ตามใบสั่งแต่ถูกจับได้ ติดคุกไม่นาน 3 เดือน เจ้านายก็วิ่งเต้นล้มคดีให้ ชีวิตนักเลงก็เท่านั้นไม่มีอะไรให้ยุ่งยากเลย อดกันที่ใจใส่กันที่ความกล้า

ผมออกจากคุกมา ทราบว่าพ่อของคู่กรณีผู้เป็นคนส่งผมเข้าต๋องนั้นได้ไปปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดแพร่แสงเทียน จังหวัดแพร่ ด้วยความผูกอาฆาตผมตัดสินใจเดินทางไปที่นั่นทันที เข้าไปดูลาดเลาทุ่งสังหารเขาที่วัด แต่จนแล้วจนรอดไม่รู้เป็นเพราะอะไร เขามีบุญหรือผมไม่กล้าทำบาปอีกก็ไม่รู้ ไม่กล้าลั่นไก ไม่ใช่เพราะเขาเป็นคนดีหรืออันนี้ผมรับรองได้ แต่ความคิดขณะนั้นเห็นว่าเพราะเขากำลังฝึกตนเป็นคนดีต่างหาก เขากำลังนำชีวิตไปในทางที่ถูก มันคิดดี ทำดี เราก็น่าจะปล่อยมันไปเสีย ให้โอกาสคนทำความดี ดีกว่าปล่อยคนทำความชั่ว กลับมาผมก็ครุ่นคิดถึงภาพแห่งความสงบ เห็นชุดขาวที่เขาสวมใส่ เห็นผู้คนหลากหลายที่ฝึกฝนเพื่อชนะใจตนเอง... การกระทำความชั่วที่ผ่านมาไม่เคยมีอะไรมาหยุดยั้งใจให้ชะงักการลงมือเหมือนครั้งนี้

ผู้ชายที่เห็นมันเข้าไปบันดาลใจให้ผมได้ครุ่นคิดถึงชีวิตในวัดมาโดยตลอด จนกระทั่งถึงก่อนเข้าพรรษามานี้เอง เลยตัดสินใจเอาผ้าเหลืองห่มกายและเข้าฝึกฝนอบรมจิตเพื่อเอาธรรมะห่มใจ

ก่อนหน้านั้น เวลาผมกลับบ้านจะได้ยินพ่อบอกเสมอว่ามีชายแปลกหน้าทำทางไม่น่าไว้ใจมาถามหาอยู่บ่อยครั้ง จะเกือบทุกอาทิตย์ก็ว่าได้ บ้างก็รถยนต์ บ้างก็มอเตอร์ไซค์ ร้านขายของชำที่อยู่ใกล้ ๆ บ้าน เขาเองจะกระซิบบอกพ่อและผมอยู่เสมอว่าให้ระวังตัว บางครั้งขึ้นไปถามโยมแม่ถึงบนบ้าน บอกว่าเป็นเพื่อนผม แต่พ่อแม่ก็รู้ดีว่าเขาคงไม่ได้มาดีแน่ ๆ... โยมพ่อต้องพลอยรับวิบากกรรมนี้ไปด้วย ท่านต้องพกป็นติดตัว บางครั้งก็ถึงกับชู่ตะคอกแขกผู้มาเยือน คิดว่าท่านเองก็คงหงุดหงิดกับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมอย่างนี้เต็มทน กลางคืนแม้จะยังไม่ตีกดึ้น โยมแม่ก็ต้องเปิดไฟทำที่เป็นเข้านอนแล้ว คิดดูเถอะครับมันเหมือนตกรอกกันทั้งครอบครัวชัด ๆ โยมพ่อแม่ไม่ใช่คนทำแต่กลับรับกรรมกับกระผมด้วย ผมสงสัยท่านจริง ๆ

หลวงตา : ชีวิตคนเราเลือกเอาอย่างที่ดีไม่ได้ ดีชั่ว สมหวัง ผิดหวัง รวยจน ก็เป็นทุกข์ทั้งนั้น เพราะตราบใดที่ยังแบกความคิด วิบากกรรมก็จะตามลิขิตชีวิตอันนั้น

ภิกษุ : เวลาซักผ้าต้องเอาเข้าไปตากในบ้านโน้นเลย หากแม่คราดที่ลื้มเก็บโยมแม่ก็จะป็นธุระทุกครั้งไป กลางคืนหรือก็ต้องไปนอนค้ำบ้านเพื่อนไปเรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่บ้านตัวเองก็มี เงินสร้างบ้านผมทุ่มทุนไปค่อนข้างมาก แต่ก็ไม่มีโอกาสได้นอน ความปลื้มใจในสิ่งที่ได้มันมีความหมายต่อชีวิตผมน้อยมาก คงเพราะการนอนในบ้านตัวเอง คราดมันอาจหมายถึงการนอนครั้งสุดท้ายครานั้น เกรงว่าจะหลับแล้วจะไม่ได้มีโอกาสตื่นอีกเลย อีกอย่างผมเองก็ไม่อยากไห้ใครโดนลูกหลงไปด้วย

กระผมเคยคิดที่จะใช้ชีวิตครอบครัวอยู่กับบุคคลผู้รู้ใจ แต่ก็ป็นจริงไปไม่ได้ คงเกิดได้ในความฝันเท่านั้น เพราะชีวิตผมนั้นถูกลิขิตไว้ด้วยกรรม กรรมตามล่าอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะพาเธอไปอยู่ที่ไหน เขาก็สืบรู้และตามไปรั้งความจนได้ ผมเคยถูกลอบยิง 4 ครั้งก็เพราะเรื่องผู้หญิงนี้แหละ อนิจจา...ชะตา คงยังไม่ถึงฆาต หนีหัวซุกหัวซุนออกมาได้ แต่ผู้หญิงคนนั้นก็โดนทำร้ายจิตใจไว้ป็นรอยจารึกฝากไว้กับผม คิดดูเถิดใครอยู่กับผมต้องเจ็บ ต้องเจอวิบากกรรมผมด้วยเสมอ หรือฟ้าลิขิตให้ชีวิตนี้รักใครไม่ได้ ผมต้องอยู่โดดเดี่ยวเปลี่ยวเพื่อนพ้องน้องพี่อย่างนี้ไปตลอดเลยหรือไร

หลวงตาครับ...เมื่อใดที่เห็นมอเตอร์ไซค์วิ่งเข้าวัด ผมต้องระวังตัวตลอดเพราะ
การมาวชที่นี้จะไม่มีการรู้เลย ผมไม่เคยแพร่พรายแม้แต่กับญาติ แต่พวกนี้จู่โจมมันจะ
ดี หูตามันจะไวมาก มันจะทราบทุกความเคลื่อนไหวของเป้าหมาย เสียงรถจอดข้าง
ถนนรอบวัดยามกลางคืน ผมเองยังต้องตื่นระวังตัวเลย...การที่หลวงตาจัดให้พระทุกรูป
สับเปลี่ยนกุฏิอยู่ทุก 7 วัน อันนี้ช่วยผมได้มาก...(เขาเล่าอดีตให้ฟังทั้ง ๆ น้ำตาไหลอาบ
แก้ม)

หลวงตาบอกว่าจะพาผมไปจุดคงค์ทางเหนือ ผมคงต้องขอตัวกลับบ้านได้แล้ว พุด
ง่าย ๆ ก็คือความปลอดภัยผมไม่มี ผมไม่เชื่อว่าคนชั่วจะกลัวบาป เห็นผ้าเหลืองแล้วกลัว
กรรม จิตใจพวกนี้ผมเข้าใจดี

ปัญหาอย่างหนึ่งที่ผมคิดไม่ถึงก็คือการออกรับบิณฑบาตประจำวันนี่แหละ เป็น
ช่วงเวลาที่ทรมานผมมาก เพราะไม่รู้ว่าจะถูกยิงตายตอนไหน ผมพระนี่คงไม่ต่างจากหมา
หมาตัวหนึ่งดี ๆ นี้เอง ผมคงเหมือนหมาที่ถูกฆ่ากลางถนน ไม่มีโอกาสต่อสู้ หรือแม้แต่
จะปกป้องชีวิตตัวเอง ถ้าพระเราพกพาอาวุธได้ก็คงจะเป็นการดีนะครับ

หลวงตา : อ้อ! เอาขนาดนั้นเชียวหรือ

ภิกษุ : หลวงตาครับ กระผมขอพกพาอาวุธปืนได้ไหม? อนุญาตให้ผมเถอะนะ
ครับ เพราะผมนอนไม่หลับมาโดยตลอด ผมจะโทรให้โยมพ่อเอามาให้ เอาไว้ป้องกัน
ตัว กระผมขอหลวงตากรุณาผมเถอะครับ มีมันแล้วผมอุ่นใจ

หลวงตา : เรื่องนี้หากพระพุทธรู้ท่านจะว่าอย่างไรน้อ

ภิกษุ : สถิตผมยังไม่มีการศึกษาใจ ผมขอเอาปืนไว้รักษาตัวดีกว่า

หลวงตา : ได้สิ จะเป็นไรไป พระพุทธรู้พระองค์ท่านก็ไม่ได้ห้ามภิกษุพก
ปืนนี้หว่า หรือไม่เชอก็แอบ ๆ ซ่อนไว้อย่าให้พระพุทธรู้เห็น

ภิกษุ : ขอบคุณมากครับ ขอบพระคุณหลวงตามากครับ ไม่จำเป็นจริง ๆ ผมจะ
ไม่ใช้มัน

หลวงตา : ขอแต่เวลาเหนียวไกให้ดูหน้าคุณหลังบ้างน้อ หันปากกระบอกไปทาง
อื่น รู้ไหม...หากถูกพระจะบาปมากกว่าถูกโยมนะเธอ กรรมจะยิ่งตามสนองไม่มีวันจบ
สิ้น

ภิกษุ : ครับ ครับ จะพยายามระวังให้มากครับ (ภิกษุกล่าวละล้าละลักขอบคุณ
ด้วยความดีใจยิ่งกว่าคนปฏิบัติธรรมได้ปกติ)

เช้าวันหนึ่ง ขณะกำลังออกบิณฑบาตภิกษุทุกรูปห่มผ้าจีวรเตรียมบาตรเพื่อ
ภิกขาจาร...หลวงตาเดินเข้าไปใกล้ภิกษุรูปนั้นพลางค่อย ๆ กระทบถามท่ามกลางสายตา
ของภิกษุทุกรูปที่หันมามองเป็นจุดเดียวกัน

หลวงตา : ได้เอาปิ่นมาด้วยไหม ?

ภิกษุ : (ประณมมือไหว้ทั้งที่สะพายบาตรอยู่บนคอ) เอามาครับ .357 แม็ก นี้
ไงครับ พร้อมกับชี้ให้ดูที่เอว

หลวงตา : เอ้อ ดีแล้ว...พวกเราออกศึกได้ เอ๊ย...ไม่ใช่ ออกบิณฑบาตได้
(ยังมีต่อ)

(ภิกษุที่พากันยืนอออยู่ที่ประตูทางออกเป็นวง ทำตาคเล็กตืดสงสัย แต่บางรูปก็
หัวเราะด้วยความขบขัน)

วันนั้น กลับจากบิณฑบาตด้วยความโล่งใจ ปลอดภัยกันทั้งคณะสงฆ์ ขณะนั้น
บิณฑบาตสังเกตเห็นพระรูปนั้นเอาผ้าขนหนูห่อวัตถุชิ้นนั้นมานั่งชันช้าด้วย เธอคง
ทุกข์จริง ๆ แต่สายตาคู่นั้นสิจำเลื่องมองผู้มาทำบุญอย่างคนหวาดระแวง ...เวลาทำงาน
โยธาทายในวัด เขาก็จะพยายามสะพายเข้ามาไปด้วย คงเป็นเหตุผลอย่างเดิมอันเดียว
นั่นแหละ

ก่อนทำวัตรเย็นหลวงตาก็จะเดินเข้าไปกระทบถามพระรูปนั้นว่า เอาปิ่นมาด้วย
ไหม? เขาตอบว่า เอามาครับ...ใกล้นอนตอน 3 ทุ่ม ภิกษุรูปนั้นกำลังเตรียมตัวจำวัด ภู
ๆหลวงตาก็โผล่มาบอกว่า “อย่าลืมเอาอาวุธไว้ใกล้ตัวนะ อย่าให้ร่างกาย เดินจงกรมก็
สะพายหรือพกพาไว้ป้องกันตัวได้นะ” ภิกษุรูปนั้นรู้สึกงุนงงกับการกระทำของหลวงตา
เป็นเวลาเกือบ 3 อาทิตย์ ที่หลวงตาแวะเวียนสอบถามเรื่องเดิมด้วยคำถามเดิม ๆ
อยู่เสมอ จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่งหลวงตาเข้าไปหาภิกษุรูปนั้น พลางจะเอ่ยถามคำถามเดิม
พระรูปนั้นรีบชิงพูดขึ้นก่อนว่า “ผมฝากให้โยมพ่อเอาไปเก็บไว้ที่บ้านแล้วครับ”

หลวงตา : เอ้า ไม่กลัวตายแล้วหรือ

ภิกษุ : กลัวนะ กลัวอยู่หรือครับ แต่ละเอียดใจที่หลวงตาเดินมาสอบถามอยู่
บ่อย ๆ นี้มากกว่า...พักหลังกระผมไม่เคยได้ยินหลวงตาให้อารมณ์กรรมฐานกับผมเลย
มาคราใดก็ถามไถ่แต่เรื่องปิ่น มันทำให้ผมคิดอารมณ์อยู่ 2 - 3 วันแล้วครับ วันนี้ฝาก

โยมพอไปไว้ที่บ้านรู้สึกสบายใจมากกว่า ไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ ผมทำใจได้แล้ว
ตายเป็นตาย คนเราเกิดมาได้ก็แค่นั้น มีชีวิตอยู่หากเข้าถึงธรรมไม่ได้ก็เหมือนตายทั้ง
เป็นอยู่แล้ว

หลวงตาครับ กระผมขอพร หลังจากเข้าค่ายกรรมฐานผ่านไปถึงสิ้นปีแล้วผมคิด
จะยื่นเรื่องไปทำงานต่างประเทศ จะเป็นตำแหน่งกรรมกรหรืออะไรก็ได้ ขอให้กระผม
ถึงความสมหวังบ้างเถิดนะครับ เผื่ออะไรจะดีขึ้นบ้าง

หลวงตา : เอาอนาคตวางไว้ ใจเราอย่าวิ่งไปก่อนเหตุเกิด อยู่ที่ไหนก็ใจเดิม ๆ
นั่นแหละ ถึงพรไม่ให้แต่หากใจฝึกถึง แม้กรรมมีแต่บารมีแก่กว่า อะไร ๆ มันก็เกิดขึ้น
ได้ทั้งนั้นแหละเธอ

3 ปีผ่านไป ชายผู้ไว้ผมยาวหนวดเครารุงรัง เดินเข้ามากราบแทบเท้าหลวงตา
ขณะที่ได้ไปร่วมงานศพแห่งหนึ่ง

หลวงตา : อ้อ นึกว่าใคร เธอนี้เอง ไปอยู่ไหนมาล่ะ

โยม : ผมไปทำงานที่เกาหลีมาครับ แล้วนี่กลับมาพักผ่อน ยังไม่ได้ขึ้นไปกราบ
หลวงตาเลย กระผมขอถือโอกาสนี้กราบนมัสการและกราบลาหลวงตากลับเกาหลีเลย
นะครับ

หลวงตา : วันไหนโยม

โยม : อีก 2 - 3 วัน วันอาทิตย์นี้แหละครับ

หลวงตา : ชีวิตดีขึ้นบ้างไหม?

โยม : ดีขึ้นมากครับ ไม่อยู่กับอดีตอีกแล้ว วางได้เยอะเลยครับ

หลวงตา : รักษาใจให้ดี ฐานะ กรรมเก่าให้ขยันฝึกสติล้างเข้าไป แต่เวรกรรม
ใหม่ก็อย่าได้ทำ...จำเอาไว้ ทำได้เท่านี้ก็ไม่มีทุกข์แล้ว โชคดี ไปดีเถิด

...วิบากกรรมทำให้คนเป็นทุกข์ ทุกข์เพราะทนได้ยาก ทุกข์เพราะหนักอก
หนักใจ ทุกข์เพราะยึดในความคิดความอยาก ทุกข์เพราะลบอารมณ์ไม่ได้ลืมไม่เป็น
เมื่อสร้างกรรมประทับช้ำอยู่ในจิต คตินึกบ่อย ๆ ก็เหมือนกับการรดน้ำให้กรรมมัน
เกิดผลนั่นแหละ ผลกรรมจะค่อยเจริญเติบโตจนสูงอมรอเวลาร่วง คนที่หนักใจก็คือ
ผลกรรมสูงอมถึงที่สุดนั่นเอง

อาหารกายมีเชื้อเป็นพิษ อาหารจิตคือความคิดติดอุปาทาน ผลอุปาทานจะ
กลายเป็นตะกอนนอนอยู่ในจิต ชีวิตเหมือนติดหล่ม จิตจะไม่มีสมาธิ ไม่มีความสว่าง

ในตัวเอง เพราะวิบากกรรมอันนั้นจะมาวางกั้นจิตไม่ให้ทะลุสู่สุญตาภาวะ โลง โปรง
เบาได้

การดำเนินชีวิตของคนสามัญทั่วไปคงไม่อาจรู้เรื่องนี้ ชีวิตของเขาจึงดำเนินไป
ในความมืดที่ตนหลงเดินเข้าไป ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนใจก็ว่างเปล่าดีอยู่ แต่พอคิดเมื่อไหร่ก็
หลงทางไปเมื่อนั้น ไม่มีเส้นทางของมรรคจิต มรรคญาณไว้ให้เดินได้เลย

กรรม คือการกระทำ

กิเลส คือความอยาก

วิบาก คือใจเศร้าหมอง

จิตเต อสังกิลิฐฐะ สุขติ ปาฎิกังขา เมื่อจิตไม่เศร้าหมอง การกระทำที่ดีที่งาม
ย่อมเกิดมีขึ้นได้อย่างไม่ต้องสงสัย , แต่หากจิตเศร้าหมองการกระทำย่อมตกสู่ทุกตัวอย่าง
แน่นอน, เมื่อจิตเศร้าหมองมองอะไรก็ไม่เห็นตามความเป็นจริงได้เลย เพราะวิบาก
กรรมนั้นได้กลายเป็นม่านบังตาไปเสียแล้ว

ความจริง กรรมที่ส่งผลเพราะคนไปยึดว่ามี, กิริยาฉันท์ ความคิด ความ
พอใจไม่พอใจ ความจดจำ ความปรุงแต่ง การรับรู้อารมณ์ ล้วนเป็นธรรมชาติเกิดดับ
อยู่อย่างนั้น ผู้รู้ธรรมชาติของธาตุขันธ์ก็จะละวางได้ ไม่หลงยึดเอาธรรมชาติธาตุขันธ์มา
เป็นตัวตน เป็นเราเป็นเขา ผู้รู้จะไม่หลุดเข้าไปในอารมณ์หรืออาการ จะเป็นสักแต่ารู้
สักแต่ได้เห็นเท่านั้น ยังมีสติเข้มแข็งสมบูรณ์เฉยได้กับทุกข์ที่ปรากฏมากเท่าใด ไฟสุม
ใจก็จะดับไปมากเท่านั้น หากไม่หลงเข้าไปเป็น จิตนี้จะมีทุกข์มาแต่ที่ใด

จิตของมนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้หลากหลายสถานะ แล้วแต่ว่าใครจะเห็นทุกข์
เห็นโทษ เห็นประโยชน์ เห็นอนิสงส์ เห็นธรรมลึกลับเห็นบาง หยาบละเอียด ซึ่ง
ตรงนี้คงต้องใช้องค์ประกอบพอสมควร

ลักษณะของจิต 4 ประเภท ได้แก่

1. ผู้สิ้นหวัง หมายถึง จิตที่สิ้นความอยาก จิตสะอาด สว่าง สงบ ไร้มลทิน
สิ้นความหวังใด ๆ ในภพสาม ทั้งกามภพ รูปภพ อรูปภพ หมายถึงเอาพระอรหันต์
2. ผู้มีหวัง หมายถึง จิตของผู้บำเพ็ญตนจนเข้าสู่กระแสอริยมรรคได้ หมายถึงเอา
พระอริยบุคคลตั้งแต่โสดาปัตติมรรคขึ้นไป

3. ผู้หมดหวัง หมายถึง จิตของผู้ทำอนัตตริยกรรม สร้างบาปหนักประทับไว้ในจิต เขาย่อมไม่สามารถสัมผัสธรรมของวิญญูชนคือมรรคผลนิพพานได้ เป็นจิตบุคคลที่ล้มละลายในทางธรรม ตั้งจิตไม่ได้ ฟื้นฟูไม่เป็น

4. ผู้เริ่มหวัง หมายถึง ผู้กำลังสร้างบุญกุศล บำเพ็ญ ทาน ศีล ภาวนา สร้างคุณธรรมเป็นบันไดไว้เป็นฐานของจิต

การเจริญสติในเบื้องต้นจะป้องกันการยึดติด เห็นภัยพิษของกรรม แต่หากทำการเจริญสติให้ต่อเนื่องจนกระทั่งจิตเป็นสัมมาสมาธิ เป็นฌานเพียรเพ่งเผาอารมณ์ที่สะสมอยู่ในใจ เผาสมมติที่หลงยึดติดก็บรรลุสู่ความสว่างได้

หากตะกอนอารมณ์ที่ฝังอยู่ในจิตสะสมมาเป็นเวลานาน ต้องใช้เครื่องบดที่มีพลังมาก ๆ เหมือนที่เขาใช้เครื่องสลายนิวโนนเลยแหละ แต่การเห็นแจ้งด้วยญาณทัสนะนั้น สุดลำบากที่จะอุปมาได้เหมือน เพราะอาการที่ปรากฏจะไม่กินเนื้อที่ ไม่ใช่กาลเวลา แม้น้ำแข็งที่ถูกเผาด้วยอุณหภูมิร้อยองศาก็ไม่ปาน

ปลุชนทั่วไปจะเห็นได้ก็แต่การกลายพันธุ์ของเชื้อโรค แต่จะไม่มีปัญญาเห็นการกลายพันธุ์ของอารมณ์เป็นอุปปีฬกรรมบีบคั้นให้ต้องเสวยวิบากทำกรรมอยู่เรื่อย ๆ และรุนแรงยิ่งขึ้น

หากจิตไม่เกิดวิปัสสนาญาณสว่างที่กลางใจ อวิชานุสัยยังไม่ถูกกำจัด ทุกข์นี้ย่อมเกิดซ้ำไปฉันนั้น.